

Sprawozdanie Dziekana WTST za rok 2007/2008

Eminencjo, Księżę Kardynale.

Ekscelencjo, Księżę Biskupie, Wielki Wicekanclerzu

Ekscelencje Księża Biskupi; Magnificencje, Księża i Panowie Rektorzy; Dostojni Goście; Czcigodni Profesorowie i Wykładowcy naszego Wydziału oraz innych Uczelni; Drodzy Studenci.

1. Przypadł mi zaszczytny obowiązek przemawiać w niecodziennych okolicznościach, bo w obecności prefekta Kongregacji Edukacji Katolickiej, na rozpoczęcie 187. roku akademickiego w tej instytucji, która utworzona w 1822 roku, wprawdzie zmieniała nazwy, ale zawsze pozostała tożsama. Był Instytut Teologiczny, Instytut Wyższej Kultury Religijnej, Instytut Teologiczny Agregowany do Wydziału Teologicznego w Krakowie. Od 2004 roku jesteśmy Wydziałem Teologicznym Sekcja w Tarnowie Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Pozwalam sobie to przypomnieć, aby nie tylko pochwalić się historią, ale także, by ukazać zdolność do przekształceń i akomodacji, czasem do konieczności a kiedy indziej wyzwiań, stawianych przez okoliczności.

2. Podstawowym celem działalności naszego Wydziału i sensem jego istnienia, było i jest kształcenie teologów: najczęściej duszpasterzy, potrzebnych diecezji i Kościołowi powszechnemu. Diecezja tarnowska od wielu dziesięcioleci słynie jako ziemia bogata w powołania kapłańskie. Kapłani tu wykształceni i uformowani w Wyższym Seminarium Duchownym, służą diecezji, Kościołowi w Polsce i na całym świecie. Bardzo długa byłaby lista krajów, instytucji – w tym również naukowych – w których pracują księża, absolwenci naszego Wydziału.

3. Od piętnastu lat teologię na jednolitych studiach magisterskich, studiuje też ludzie świeccy. Kształcą się ci, którzy w pierwszym rzędzie pragną pogłębić swoją formację humanistyczną, a w dalszej kolejności zdobyć kwalifikacje zawodowe. W minionych latach studia z teologii na naszym Wydziale podejmowało wiele osób, które miały już ustabilizowaną sytuację życiową i zawodową. Byli zainteresowani zdobyciem dyplomu magisterskiego, ale w równym a może nawet w jeszcze większym stopniu, pogłębieniem swojej wiary, humanistycznej kultury. Dzięki temu mamy naszych absolwentów pracujących w przeróżnych instytucjach państwowych i prywatnych, na odpowiedzialnych stanowiskach, a jednocześnie aktywnych w środowiskach parafialnych. To duża korzyść dla Kościoła i społeczeństwa. Do tych osób należy dodać liczny zastęp katechetów, bez których po zmianie systemu politycznego i powrocie katechezy do szkół, trudno byłoby sobie wyobrazić naukę religii w szkole.

4. Nasz Wydział, jakkolwiek niedawno formalnie powstał, może pochwalić się znaczącymi osiągnięciami. W klasyfikacji prowadzonej przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zaliczany jest do pierwszej kategorii. Wprawdzie nie jest to wyłącznie nasza zasługa, bo na starcie skorzystaliśmy z wcześniejszego dziedzictwa, ale własny dorobek też znalazł uznanie. Jest to dobry punkt startowy i element mobilizacji.

W ubiegłym roku kalendarzowym uzyskaliśmy prawo doktoryzowania, co oznaczało nie tylko formalne spełnienie przez Wydział wymogu zatrudnienia odpowiedniej ilości samodzielnych pracowników naukowych, ale też uznani ich dorobku naukowego. Wydziały teologiczne, jakie w ostatnich latach powstawały w Polsce, kompletowały potrzebną im kadrę z różnych środowisk. My z poczuciem odrobiny dumy możemy się pochwalić, że cała nasza kadra naukowo-dydaktyczna wywodzi się z tego środowiska i spośród absolwentów tego Wydziału.

5. Dorobek dydaktyczny pracowników naszego Wydziału najlepiej ilustrują liczby absolwentów, opuszczających naszą Uczelnię z dyplomem magisterskim. Od chwili, gdy staliśmy się Wydziałem Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, dyplom taki uzyskało prawie pięćset osób. Czterdzieści osób uzyskało dyplom licencjata z teologii. Nikt do tej pory nie zdobył stopnia doktorskiego, ale zostały już otwarte dwa przewody doktorskie, więc i dyplomami z tym stopniem już w nieodległej przyszłości będziemy się mogli cieszyć.

W tym kontekście pragnę przywołać nieco szerszy horyzont. Mówiąc o studiach specjalistycznych, nie możemy zapomnieć, że dzięki staraniom i dalekowzrocznej trosce ks. biskupa ordynariusza, naszego wielkiego wicekanclerza, na takie studia, na różne uczelnie w kraju

i zagranicą, kierowanych jest co roku kilku a niekiedy nawet kilkunastu księży. Efektem tego są liczne doktoraty księży z naszej diecezji, którzy potem podejmują pracę naukową bądź duszpasterską w Kościele. W obecnej chwili, nie licząc księży zatrudnionych w mniejszym lub większym stopniu na Wydziale Teologicznym w Tarnowie lub innych uczelniach – a takich jest blisko sześćdziesięciu – w duszpasterstwie i w różnych instytucjach kościelnych (w diecezji i poza nią) pracują blisko osiemdziesięciu księży ze stopniem doktora – wliczam w to również współpracownika Waszej Eminencji (ks. dr Piotr Bajor).

6. Mówiąc o dorobku dydaktycznym naszego Wydziału warto wspomnieć o inicjatywach podejmowanych z innymi instytucjami, zajmującymi się kształceniem. Przez kilka lat we współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Tarnowie, prowadzono przygotowanie nauczycieli do nauczania przedmiotu: „Przygotowanie do życia w rodzinie”. W sumie kilkadziesiąt osób takie przygotowanie odbyło. Natomiast wraz z referatem rodzinnym Kurii Diecezjalnej Wydział poprzez swoich wykładowców prowadzi szkolenie przyszłych pracowników parafialnych poradni rodzinnych. Ten typ kształcenia, choć nie finalizuje się dyplomem studiów wyższych, ma duże znaczenie duszpasterskie.

Przykładem współpracy z innymi instytucjami kształcenia jest udział wykładowców Wydziału w projekcie „Uniwersytet III wieku”

Inny charakter ma współpraca z innymi ośrodkami teologicznymi. Odbywa się to głównie poprzez angażowanie wykładowców naszego Wydziału w innych ośrodkach dydaktycznych. Nasi wykładowcy kształcili w minionym roku teologów w Rzeszowie, Tuchowie, Stadnikach, Gródku Podolskim, a nawet na „Santa Croce” w Rzymie (ks. dr hab. J. Królikowski). Wśród naszych wykładowców są również pracownicy naukowo-dydaktyczni innych wyższych uczelni w Polsce. Są to księża naszej diecezji, dziś pracujący na innych uczelniach.

7. Miarą osiągnięć naukowych są przede wszystkim publikacje naukowe, konferencje i sympozja organizowane przez Wydział lub jego pracowników naukowo-dydaktycznych. Wykładowcy naszego Wydziału opublikowali w minionym roku kilkadziesiąt artykułów i rozpraw naukowych. Do niewątpliwych osiągnięć Wydziału należy seria podręczników akademickich zatytułowana „Academica”, w której jak dotychczas ukazało się ponad osiemdziesiąt tytułów. Łączny nakład podręczników sprzedanych z tej serii wynosi ponad sto sześćdziesiąt tysięcy. Świadczy to wystarczająco wymownie o tym, że podręczniki z tej serii rozeszły się i rozchodzą szeroko po Polsce.

W naszym wydawnictwie diecezjalnym „Biblos” ukazuje się kilkanaście serii wydawniczych. Nie wszystkie są tak popularne i bogate w ofertę jak „Academica”, ale też składają się na dorobek służący teologii w naszym kraju. Wśród tych serii są bardzo specjalistyczne i unikatowe, jak na przykład seria zatytułowana „Dokumenty Kościoła”, z tłumaczeniami na język polski dokumentów Stolicy Apostolskiej i poszczególnych Kongregacji.

8. Od wielu lat na Wydziale mamy zwyczaj organizowania w ciągu roku kilku ogólnopolskich sympozjów naukowych. W ubiegłym roku akademickim zostały zorganizowane sympozja: mariologiczne „Maryja – Oranta doskonała. W maryjnej szkole modlitwy” (Bochnia – 22.09.2007); pastoralne „Nie lękajcie się być świętymi – w XX. rocznicę pobytu Jana Pawła II w Tarnowie i beatyfikacji Karoliny Kózka” (Tarnów – 14.11.2007) oraz związane z odzyskaniem niepodległości „Ojczyznę wolną racz nam wrócić Panie” (Tarnów – 23.04.2008). Zorganizowano też okolicznościowe sesje naukowe. Jedna, zorganizowana z okazji X. rocznicy rozpoczęcia posługi biskupiej przez ks. bp dr Wiktora Skworca, była poświęcona „Misji biskupa w Kościele i społeczeństwie na początku III tysiąclecia” (Tarnów – 19.01.2008). Druga sesja była poświęcona osobie i twórczości Romana Brandstaettera i zatytułowana „Roman Brandstaetter – życie w cieniu krzyża” (Tarnów – 9.06.2008). Odbyło się też kilka mniejszych sesji i konferencji naukowych. Jedną z takich była wyjazdowa sesja naukowa przygotowana przez studentów Koła Teologicznego i poświęcona teologii Jana Pawła II. Sesja ta została połączona z pielgrzymką do Wadowic i Łagiewnik – miejsc szczególnie związanych z osobą Papieża Polaka. Kilka konferencji zostało też zorganizowanych dla studentów specjalności kapłańskiej (z okazji 8 grudnia; uroczystości św. Tomasza z Akwinu).

Praca naukowa nie wyczerpuje całej działalności wykładowców Wydziału. Pracują również w wielu instytucjach Kościoła: tak na szczeblu diecezjalnym, jak też w wymiarze

Kościoła powszechnego. Można ich słyszeć w rozgłośniach katolickich (Radio Maryja, RDN), czytać w prasie katolickiej, spotkać w instytucjach kościelnych. Wykorzystują swoje kompetencje dla głoszenia Ewangelii.

Wszystkim, którzy pracowali i w jakikolwiek sposób przyczynili się do pomyślnych wyników minionego roku akademickiego, chce wyrazić wdzięczność. Szczególne wyrazy podziękowania kieruję pod adresem tych, którzy w minionym roku bądź to zakończyli pracę na naszym Wydziale (ks. dr W. Szurek), bądź to udali się na urlopy (ks. dr T. Drwał, ks. mgr lic. M. Jawor).

9. W obecnych czasach bardzo preferuje się współpracę naukowo-dydaktyczną między różnymi ośrodkami akademickimi. Ma to służyć postępowi w nauce, ale również przynosić korzyść studentom. Powstają programy, dzięki którym studenci mogą uzupełniać swoje wykształcenie i zdobywać nowe kwalifikacje. Nie możemy pochwalić się wielką międzynarodową współpracą, ale w wymiarze lokalnym mamy pewne osiągnięcia. Mam tu na myśli przede wszystkim współpracę z PWSZ w Tarnowie. Od wielu już lat, na mocy zawartego porozumienia, a w jeszcze większym stopniu dzięki życzliwości władz tej uczelni, wielu studentów może łączyć studia na Wydziale Teologicznym ze studiami w PWSZ. Z tą uczelnią współpracujemy również w przygotowaniu niektórych projektów naukowych, jak chociażby konferencji naukowych. Mamy nadzieję, że współpraca ta będzie nadal się pogłębiać, a jej uwieńczeniem będzie utworzenie Akademii Tarnowskiej.

10. Mówiąc o przeszłości i ciesząc się z dorobku, chciałbym wspomnieć o jeszcze jednym wydarzeniu z nieodległej przeszłości. W minionym roku, wydarzeniem wyjątkowym i o nieco innym niż tu wspomniane charakterze, było przyznanie nagrody Templetona, wieloletniemu wykładowcy oraz jednemu z twórców, najpierw Instytutu a potem Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie, ks. prof. dr hab. Michałowi Hellerowi. Chociaż nie w tym żadnej zasługi ani władz Wydziału ani jego pracowników, to mimo to z tego wyróżnienia czerpiemy ogromną radość i rozpiera nas poczucie dumy.

11. Wydział dysponuje stosunkowo skromnymi możliwościami materialnymi. Nasza działalność finansowana jest głównie przez diecezję, poprzez Wyższe Seminarium Duchowne, a częściowo przez PAT. Od dwóch lat otrzymujemy też środki z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, w ramach badań naukowych i badań własnych. W moim odczuciu środki te wykorzystujemy dobrze i efektywnie. Nie mniej jednak, tak studentom, jak też pracownikom naukowo-dydaktycznym, chciałoby się życzyć lepszych warunków do studiowania i prowadzenia pracy naukowej: zwłaszcza w dobie rozwoju środków elektronicznych.

12. Obecny rok akademicki rozpoczęło 380 studentów na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, oraz niemal 50 na studiach podyplomowych, umożliwiających zdobycie licencjatu z teologii, stopnia stanowiącego konieczny warunek do doktoratu. Tak, jak na wszystkich wydziałach teologicznych w Polsce, również u nas zauważa się mniejsze zainteresowanie teologią wśród osób świeckich (specjalność pastoralno-katechetyczna oraz socjalno-charytatywna). Dzięki Bogu nie spada liczba chętnych do studiowania teologii na specjalności kapłańskiej. Żywimy cichą nadzieję, że zainteresowanie studiowaniem teologii przez świeckich może wzrosnąć, gdy uda się stworzyć dla nich ofertę idącą po myśli ostatnich propozycji Kongregacji (patrz: dokument na temat studiowania „wiedzy religijnej”).

13. W takim stanie rzeczy i z takimi nadziejami wchodzimy w nowy rok akademicki 2008/2009. Zawierając Bożej Opatrzności, podejmujemy realizację nakreślonych zadań. Wszystkim pracownikom naszego Wydziału życzę satysfakcjonujących wyników pracy. W szczególny sposób życzenia te kieruję pod adresem tych, którzy w tym roku rozpoczynają pracę na naszym Wydziale (ks. dr Robert Głuchowski, ks. dr Tadeusz Michalik). Studentom, zwłaszcza pierwszego roku, życzę zapału do rozwijania swoich możliwości, poszerzania swoich horyzontów myślowych i ubogacania osobowości. Rok akademicki 2008/2009 a 187 w dziejach naszej uczelni, niech mi będzie wolno ogłosić za otwarty.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit.